

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
ГжЗ 426/21
20.4.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Зорице Булајић, председника већа, Станиславе Митровић и Ирене Вуковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., ... бр. ..., чији је пуномоћник Милош Капор, адвокат из Београда, Косовска бр.16/1, против туженог “Adria Media Group” d.o.o. из Београда, Влајковићева бр.8, чији је пуномоћник Александар Петровић, адвокат из Београда, Трг Николе Пашића бр.12, ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду ПЗ 227/20 од 6.10.2021. године, у седници већа одржаној дана 20.4.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Београду ПЗ 227/20 од 6.10.2021. године у делу става првог изреке којим је обавезан тужени “Adria Media Group” d.o.o. из Београда да тужиоцу АА из Београда, на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа исплати износ од 100.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 06.10.2021. године до исплате и у ставу трећем изреке, и у том делу жалба туженог “Adria Media Group” d.o.o. из Београда **ОДБИЈА**, као неоснована.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Београду ПЗ 227/20 од 6.10.2021. године у преосталом делу става првог изреке, тако што **СЕ ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев тужиоца АА из Београда у делу у коме је тражено да се обавезе тужени “Adria Media Group” d.o.o. из Београда да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа исплати још износ од 100.000,00 динара, са законском затезном каматом од 06.10.2021. године до исплате.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужиоца и туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца, па је обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа исплати износ од 200.000,00 динара, са законском затезном каматом од 6.10.2021. године до исплате. Ставом другим изреке делимично је одбијен тужбени захтев тужиоца којим је тражио да суд обавезе туженог да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа исплати износ преко досуђеног у ставу првом изреке пресуде до траженог износа од 500.000,00 динара, са законском затезном каматом од 06.10.2021. године до исплате. Ставом трећим изреке обавезан је тужени да тужиоцу исплати на трошкова парничног поступка износ од 72.600,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности одлуке па до исплате.

У парницама ради накнада штете настале објављивањем информација у медијима примењује се Закон о јавном информисању и медијима (“Службени гласник РС”, бр.83/2014 са каснијим изменама и допунама), који у одредби члана 131 прописује сходну примену одредби Закона о парничном поступку у случају да Законом о јавном информисању и медијима није другачије одређено. Закон о јавном информисању и медијима у одредби члана 125 став 1 прописује да странке могу изјавити жалбу у року од 8 дана од дана достављања преписа пресуде (за разлику од општег рока од 15 дана прописаног одредбом члана 367 став 1 Закона о парничном поступку). Тужени је жалбу на пресуду изјавио по истеку рока од 8 дана, али пре истека рока од 15 дана, који рок је првостепени суд упутством о праву на изјављивање правног лека оставио странкама, због чега је другостепени суд у поступку претходног испитивања жалбе, жалбу туженог оценио као благовремену. Жалбом је тужени пресуду побијао у ставу првом и трећем изреке из свих законских разлога.

Тужилац је одговорио на жалбу.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр.72/11 са каснијим изменама и допунама), који се сходно примењује на основу одредбе члана 131 Закона о јавном информисању и медијима (“Службени гласник РС”, бр.83/2014 са каснијим изменама и допунама), Апелациони суд је нашао да је жалба туженог делимично основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку на које другостепени суд пази по службеној дужности, а због којих би се ожалбена пресуда морала укинути. Није учињена ни битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку, на коју тужени неосновано указује жалбом. У пресуди су наведени јасни и непротивречни разлози о свим битним чињеницама, који нису у противречности са изведеним доказима.

Према утврђеном чињеничном стању, дана 17.1.2020. године на вебсајту листа “Курир” објављен је текст под насловом: “...”. У тексту се, између осталог, наводи: “АА је ухапшен као лидер једне криминалне организације, тачније бајкерског клуба “...”. Он је ухапшен на Мајорци, како преносе шпански медији. Чланови ове групе терете се за

организовани криминал, шверц дроге, разбојништво и фалсификовање докумената!”. Такође је у тексту објављено: “Мото организација “...” је основана у године, а њени припадници се сумњиче да се баве разним криминалним пословима, а највише трговином људи и проституцијом!”. Такође, објављени су и коментари читалаца и то следеће садржине: “Е, овога треба осудити на 20 година тешког физичког рада. Мацола и каменолом. Татин син, мало би му било”; “Све дилере дроге треба послати на Голи оток”. Уз спорне информације објављене су три фотографије тужиоца. Како се тужилац обратио редакцији туженог ради објављивања демантија, с обзиром да је дошло до заблуде о личности учесника догађаја, те да АА, на кога се односи предметни текст, није тужилац чије су фотографије објављене, тужени је након 4 часа и 12 минута од објављивања спорне фотографије уклонио фотографију тужиоца са сајта и објавио деманти, уз извињење тужиоцу. Тужени пре објављивања текста није контактирао тужиоца.

На основу овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је оценио да су информације из текста илустрованог фотографијом тужиоца објављене супротно одредбама чл. 5, 9, 79, 80, 82, 112, 113 и 115 Закона о јавном информисању и медијима, будући да тужени пре објављивања спорног текста и фотографија тужиоца није са пажњом примереном околностима случаја утврдио истинитост и потпуност објављених информација, посебно имајући у виду околности конкретног случаја, а то је тежину оптужби које су изнете у објављеној информацији – да се ради о лидеру криминалне организације чији се чланови терете за организовани криминал, шверц дроге, разбојништво, фалсификовање докумената, трговином људи и проституцијом, због чега је тужени морао са посебном већом пажњом од уобичајене проверити чињеничну основу објављених информација, те да провери да ли је фотографија тужиоца заправо фотографија лица које је означено као вођа криминалне групе и које је ухапшено.

Првостепени суд је оценио да објављене информације, заједно са три фотографије тужиоца представљају информације које су подобне да повреде част и углед тужиоца, будући да се на основу фотографија објављених уз наслов и уз текст, може закључити да се информације из текста односе управо на тужиоца, због чега и лица која га не познају по имену и презимену, могу стећи утисак да је тужилац лидер криминалне организације чији се чланови терете за организовани криминал, шверц дроге, разбојништво, фалсификовање докумената, трговином људима и проституцијом.

Одлучујући о висини накнаде нематеријалне штете, првостепени суд је применом одредбе члана 200 став 2 Закона о облигационим односима и члана 232 Закона о парничном поступку, оценио да правична новчана накнада за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа тужиоца износи 200.000,00 динара. На наведени новчани износ досуђена је и законска затезна камата применом одредбе члана 277 Закона о облигационим односима почев од дана пресуђења, па до исплате.

На потпуно и правилно утврђено чињенично стање правилно је првостепени суд применио материјално право када је оценио да тужиоцу, применом одредбе члана 51 Устава Републике Србије и члана 8 и 10 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода – Европска конвенција, члана 9 став 1, члана 79 став 1, члана 80 став 1, члана 112 и 115 Закона о јавном информисању и медијима, припада право на накнаду нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде части и

угледа, те да је тужени одговоран за насталу штету код тужиоца, те правилно одлучио када је обавезао туженог да је тужиоцу накнади.

Неосновано се жалбом туженог оспорава правилност закључка првостепеног суда да је тужени поступао супротно обавези новинарске пажње из члана 9 Закона о јавном информисању и медијима, наводима да је предметна вест првобитно објављена у шпанским медијима и да се ухапшено лице заиста звало АА и да је исто као и тужилац имало тетоваже на руци, па је очигледно да је обављање фотографије тужиоца који се исто зове и по физичком опису подсећа на ухапшеног вођу криминалне организације представљало техничку омашку, што је у свом исказу навела сведокиња бб којој је суд поклатио веру као и сведоку ВВ, те је пропустио да да јасне и довољне разлоге за закључак да тужени није поступао са дужном пажњом.

Ово из разлога што у складу са одредбом члана 79 Закона о јавном информисању и медијима није допуштено објављивање информације којом се врши повреда части и угледа и права на аутентичност лица на које се односи информација, уз услов да интерес за објављивање информације не претеже над интересом заштите наведених права личности. Према утврђеном чињеничном стању фотографије тужиоца на насловној страни уз наслов и уз текст који говори о хапшењу АА, лидера криминалне организације (Бајкерског клуба "...") који је ухапшен на Мајорци, те да је у наслову и у тексту тужилац означен својим именом и презименом, а што уз објављивање његове фотографије воде несумњиво закључку да се информација објављена у спорном чланку односи управо на тужиоца па је његова препознатљивост као субјекта информације несумњива. Стварањем погрешне представе о тужиоцу као вођи наведене криминалне групе чији се чланови терете за организовани криминал, шверц, дроге, разбојништво и фалсификовање докумената, те да се баве разним криминалним пословима, а највише трговином људи и проституцијом, а који је ухапшен у Шпанији, управо због ове погрешне представе о тужиоцу, на другачији закључак није од утицаја ни чињеница да ли ухапшено лице које се зове исто као и тужилац, физички подсећа на тужиоца, те да се радило о грубој техничкој грешци приликом објављивања фотографије тужиоца уз наведени текст, а како је тужени навео уз објављени деманти.

Неосновани су и жалбени наводи да је хапшење лидера криминалне групе са међународним елементом, који је српски држављанин информација од јавног интереса изузетног значаја па су тужени морали да реагују благовремено јер би свако супротно поступање значило повреду права јавног мњења на благовремено информисање о питањима од јавног значаја. Ово зато што не постоји интерес јавности да сазна неистиниту информацију (да је тужилац ухапшен у Шпанији као лидер криминалне групе чији се чланови терете за најтежа кривична дела) што значи да у конкретном случају интерес јавности за објављивање информације не претеже над интересом заштите достојанства тужиоца, па је тиме испуњен и други услов прописан одредбом члана 79 Закона о јавном информисању и медијима. Пошто не постоји оправдани интерес за објављивање лезионо подобних информација, јер објављивање фотографија тужиоца у вези објављеног текста непримерен је начин за остварење циља ради којег је објављено, то је допуштено ограничење слободе медија ради остваривања и заштите права личности.

Несумњиво је постојао интерес јавности да се упозна са догађајем хапшења нашег држављанина у Шпанији, али би тај интерес био задовољен и извештавањем без објављивања фотографија тужиоца, посебно имајући у виду да се сведокиња ББ изјаснила да нису знали како изгледа АА који је заиста био ухапшен и да је једино било објављено у шпанским медијима снимак хапшења али се није видело лице особе која је ухапшена, те да је у шпанским медијима била објављена и фотографија криминалне групе на коју су сва лица имала фантомке на главама.

Због свега наведеног, правилно је првостепени суд закључио да спорне информације имају способност да повреде право и интерес овде тужиоца као субјекта информације. Правилно је првостепени суд дао разлоге због чега сматра да тужени није поступао сходно дужној новинарској пажњи односно да није проверио порекло, истинитост и потпуност информација, те имајући у виду тежину оптужби које су изнете у спорном тексту где се тужилац означава као лице које поступа противзаконито, тужени су морали са већом пажњом од уобичајне и просечне проверити објављивање спорне информације, како то правилно образлаже и првостепени суд, а које разлоге као правилне и довољне прихвата и другостепени суд.

Међутим, по оцени Апелационог суда основано се жалбом туженог указује на погрешну примену материјалног права и то члана 200 Закона о облигационим односима у вези члана 117 Закона о јавном информисању и медијима, приликом утврђивања висине правичне накнаде нематеријалне штете.

Наиме, износи које суд досуђује морају да буду правични и адекватно одмерени, те примерени друштвено-економским условима у којима се досуђују. То подразумева да суд објективно цени све околности конкретног случаја који се од утицаја на висину накнаде (начин и средство којим су повређена заштићена добра, средина у којој оштећени живи и ради, последице које су услед тога настале) јер се накнадом не сме подгодвати тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом. Имајући у виду све субјективне и објективне околности конкретног случаја, да је тужилац доведен у везу са лицем које је ухапшен као вођа криминалне групе чији се припадници сумњиче за најтежа кривична дела, што је изазвало разне негативне коментаре, да је тужилац тражио објављивање демнтија, због чега су спорне фотографије тужиоца уклоњене са сајта туженог 4 часа након објављивања, да је тужени објавио извињење да је фотографија тужиоца објављена грубом техничком грешком, имајући у виду све наведене околности релевантне за одмеравање правичне новчане накнаде, односно садржај информација и интензитет напада на повређено добро, по налажењу апелационог суда тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете због повреде угледа и части учињених објављивањем спорних информација на вебсајту листа "Курир" од 17.01.2020.године припада износ од 100.000,00 динара са законском затезном каматом у смислу члана 277 ЗОО од дана пресуђења до коначне исплате, с обзиром да је та накнада адекватна претрпљеној нематеријалној штети, да се истом остварује циљ коме накнада служи и не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом, док је тужбени захтев за износ од 100.000,00 динара који је првостепени суд досудио за овај вид претрпљене нематеријалне штете по налажењу овога суда превисоко одмерен.

Из наведених разлога, применом одредбе члана 390 ЗПП одлучено је као у ставу првом изреке, а применом одредбе члана 394 тачка 4 ЗПП одлучено је као у ставу другом изреке ове пресуде.

Одлука о трошковима поступка донета је правилном применом одредбе члана 153 и 154 ЗПП, према висини досуђеног износа накнаде, применом важеће Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката у Републици Србији и важеће Таксене тарифе сходно Закона о судским таксама. Преиначење побијане пресуде због погрешне примене материјалног права у односу на висину досуђене накнаде нематеријалне штете није битно утицала на успех странака у спору, због чега нема места измени одлуке о трошковима првостепеног поступка сходно члану 165 став 2 ЗПП.

Пошто је тужени успео са жалбом у незнатном делу, а трошкови састава одговора на жалбу нису били потребни за вођење парнице јер исти није обавезна парнична радња према одредби члана 380 став 1 ЗПП, то тужиоцу и туженом не припадају трошкови другостепеног поступка, због чега је на основу члана 165 став 1 у вези члана 153 и 154 ЗПП, одлучено као у ставу трећем изреке ове пресуде.

**Председник већа-судија
Зорица Булајић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић